

E Elkarrizketa

MABEL CAÑADA › Lakabeko komunitatearen sortzaileetarikoa

INIGO URIZ / ARGAZKI PRESS

«Egungo arazoetako asko jarraitzen dugun eredu patriarkaletik datoz»

Tolosa › Naturaldia jardunaldien baitan, Mabel Cañadak hitzaldia eskainiko du gaur iluntzean, Kultur Etxean, 'Femeninoaren udaberria' izenburupean.

ESTIEZEIZA

Naturaldia jardunaldien baitan, gaur Mabel Cañada, Lakabeko komunitatearen sortzaileetako bat izango da hizlari. *Femeninoaren udaberria* bezala izendatu du saioa. 20:00etan hasiko da hizketaldia, eta Kultur Etxean izango da. Aurkezle lanetan Itziar Eizagirre ariko da, Ingurumen aholkularitzan espezializatutako abokatu.

Zeren inguruan mintzatuko zara gaur?

Egun bizi dugun garai honetan, gizaterian, erakutsi nahi dut, nola femeninotik datozen ezaugarriak gehiago sartzen joan behar dugun. Izan ere, bizi ditugun arazoetako asko jarraitzen dugun oinarri patriarkaletik datoz. Oinarri horiek pentsakera militarrik markatuta daude, egitura jerarkikoekin, aginteekin eta ordenarekin. Oraindik, gizarte mailan, kualitate hauen eraginpean gaude. Hauek, aurreko garaietatik datoz, eta pixkanaka, aldatzen doaz. Horregatik aipatzen dut udaberri hitza, loratzen ari baitira balore femeninoak. Mende ugari daramatzagu hauek aldarrikatuz, eta azkenik zabalitzen ari dira, eta gizartera edatzen. Halaber, gizatasuna, konfindantza eta eskuzabaltasuna bezalako kualitateak agertzen joan beharra daukate. Hauek gizartearen beste

alde bat gorai patuko dute, eta aldi berean, osatu. Hau gertatu arte, salduta gaude emakumeak, kolektibo gizatiar bezala.

Eredu patriarkal horrek eragina du beraz ingurugiroan.

Askotan ez gara ohartzen baina, nahiz eta aldatzeko borondatea dugun pertsonak izan, kultura horren eraginpean gaude. Natur arloko gauzetan sartzen garenean, modu zakarrean egiten dugu, eta modu totalitarioan. Hala, mendimazeta guztia mozteko gai gara,

Naturaren oinarriko energiak orekatu arte, ezingo dugu bidezko garapenik izan

nahiz eta gero geratzen den lur apurra urakeraman. Naturan esku hartzeko moduan, osotasun hori ulertu beharra daukagu, eta berekin lan egin.

Nabaritzen al da femeninoaren indartze hori?

Nabaritu behar litzateke. Modu batean, orain arte, femeninoa alde intimoan ordezkaturia egon da. Ondorioz, ez da azaleratzen gizarte mailan, eta gizarte egituretara ez da zabalitzen. Oraindik, oso patriarkalak, bertikalak, eksklusiboak izaten jarraitzen dute. Femeninoak arlo intimokoa izaten jarraitzen du: giza harremanetakoa eta tribu handietakoa. Hori dela eta, honek ahalbidetzen du genero indarkeria izatea. Hau ekiditeko sistema egokiak ez baitira ezartzen oraindik. Baina plano intimo horretatik gauza asko atera beharra daukagu, eta gizartearen zabaldu. Balore hauek indartu eta gailentzen dire-

nean, osotasun sentsazio bat bizi-tuko dugu. Orain, une horretan gaude, eta ezin dugu gehiago atzeratzen utzi.

Beraz, gizartearen gertatzen denaren islada da ingurugiroaren arazoa ere.

Bai, noski. Denak bat gara, ez dago bereizketarik, eta naturaren oinarriko energiak orekatuz iristen ez garen arte, ezin izango dugu gizartearen, nahiz gizaterian, bidezko garapen bat izan. Beti, alderdikiak izango dira, eta sektore batzuk besteen gainetik jarriko dira.

Oreka hau lortzeko, zeintzuk dira eman beharreko pausoak?

Hasteko, gizarte bezala, ohituta gauden paradigmatik aldatu behar ditugu. Zerbait balorea emateko garaian, irizpide batzuen arabera egiten dugu, eta hauek menderatzekoak izaten jarraitzen dute. Ondorioz, men egitekoak beste sektore batzuetan. Halaber, hauek aldatzen joan behar dugu, eta balore menderatzaile horietatik igaro, egiturak oinarritik aldatuz.

Lakabeko komunitateko sortzaileetako bat zara. Eredu honetaz mintzatuko al zara?

Zenbait unetan, agian, esenplu batzuk jarriko ditut pentsamentu honetara nola iritsi naizen azaltzeko. Lakabeko egindako lanaren ondorioz iritsi bainaiz. Bertan, giza harremanen inguruko lan asko egin ditugu, gizakiok nola funtzionatzen dugun ikusteko. Baita lurra-ekin ere, begiratu eta ulertuz honen eskuzabaltasun handi hori. Naturari berdindio nor zaren, denon gainean egiten du euria. Ez du mugarik jartzen eta denentzako loratzen du.

Lakabe, ekoherrixka bat da. Zein-

tzuk dira bere ezaugarri nagusiak?

Ekoherrixka terminoa nahiko berria da. Honek hitz batean definitu nahi du zenbait lagunen borondatea, beraien bizitza, eraikitze modua, landatzeko, abeltzantzakoa, besteekin harremanetzakoa... aldatzeko. Gizatasuna eta esku zabaltasuna gizartearen zabalteko egitasmo horren eredu, eta ahalegin bat da Lakabe. Baina, sakontasunetik, ez hitz politekin eta aldarrikapen politikoekin bakarrik. Ni gai naiz errespetua izateko, beste une batean gorrotatuko nituen pertsonetako. Hala, egi hori sakontasunetik sentitzeko gai naizen horretatik, zentzua dut, eta aukera dagoela ikusten dut. Amesten dugun gauza bat da, baina lortu dezakeguna.

Eskuzabaltasuna eta gizatasuna gizartearen zabalteko egitasmoaren eredu da Lakabe

Ingurumena ez errespetatzearen ondorioak jasoko al ditugu, epe motzera?

Errespetu faltak beti ditu ondorioak epe motzean nahiz luzean. Orain, egia da, epe luzean nabarmenagoak izango direla hauek. Hala ere, gaur egun, jada, zenbait zantzu ari gara ikusten: hondamendi arinak, sute masiboak, landare geruzaren murriztea... Natura ematen ari zaizkigun zenbait seinale dira hauek, ulertu ahal izan dezagun zein den bere prozesua. Lurrara lotuta bizi garen pertsonen nabaritzen ditugu aldaketak batzuk.